

ORADEA-MARE (N.-VÁRAD)
21 februarie st. v.
5 martie st. n.

Ese in fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada pincipală 375 a.

Nr. 8.

ANUL XXIX.
1893.

Pretul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.
Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Cerbul și împărătesa.

Fost-o-fost pe când o fost, că totdeauna tot o fost; ș-o fost o babă ș-un moșneg; da moșnegu acela avea doi copilași, un băet ca de 16 ani și o fată ca de 14 dela nevêsta lui dintêi. Maștiha lor inse nu putea să-i sufere, și tot intr'una se sfâdiă cu moșnegul din pricina lor și că să móră baba, să

piéră baba, că să-i alunge pe copii de-acasă.

— Da că ni-s de ajutor, femee hêi! da că nu ne fac nici un reu; că unde mâncăm noi, ajunge să mânânce și ei... și câte mai câte tot dicea moșnegu ca să induplece pe baba să nu-i mai oropsescă.

Da baba tot să móră, să piéră, că să gonescă moșnegul pe copii dela casa lor.

N'are ce să facă moșnegul, că nu mai are și liniștită de trai in casa lui, inhamă intr'o dimință un căluț la căruță, suie pe copii in căruță și plcă cu densii la pădure, dicând că se duce să tae lemne să aducă acasă.

Da băetul când eși din casă, luă o mână de cenușă, și pe unde trecea pe drum tot lăsă

câte o picătură, așa că remase semn pe unde treceau ei.

*

Ajunge moșnegu in mijlocu pădurei, și dice copiilor:

— Voi stați aici și ve mai jucați, că eu me duc cu căruța mai departe să tai lemne mai bune, ș-apoi am să me intorc să ve iau acasă.

Se duce moșnegu mai departe, — ia și légă o scândură de un copac gros, așa, că când bătea vântul se loviă de copac și copșii credeau că tata-lor tot tae la lemne; ș-apoi moșnegul plcă prin altă parte acasă in góna calului.

Așteptă copșii cât așteptă acolo, mântuie și de jucat, că acú li eră fôme de nu mai puteau, și băetu dice cătră sorióra lui:

— Soro dragă, tata o fi plecat acasă ș-a fi uitat de noi; hai noi înderēt pe jos spre casă.

— Dapoi șcim noi drumul, frățiore, și nu ne-om rătăci?

— N'ai grijă, că am lăsat eu semn pe drum și o să ajungem drept acasă.

*

SECRETUL MARE.

Când moșnegul se întorse acasă cu căruța, plângend după bieții copii cari i-au lăsat în mijlocul pădurei flămânzi și în prada fiarelor sălbatice, — găsește pe babă veselă și chiuind de bucurie, — și unde pregătise mesă mare cu pui fripți și plăcinte unșurose și vin de ajuns, și duse moșnegului:

— Hai ș-om mîncă ș-om bé, că avem de unde și cu ce, și bine că nimene nu ne mai schincește la ureche și nu ne mai pôte supérá.

Se pune moșnegul, mîncă cît mîncă, că mai mult noduri înghițe decît bucățele; și după ce se satură și baba și moșnegu, duse moșnegu cătră babă:

— Uite nevéstă, câte mîncări o mai remas dela noi pôte să mai mînce și să se sature încă trei ómeni; ce-or face bieții mei copilași, flămânzi prin pădure, și unde-or fi ajuns ei?

— Iaca sîntem și noi aici, strigă deodată amên-doii copfii dela feréstă.

Moșnegul alérgă bucuros și-i aduce în casă și-i pune la mesă și-i ospétéză.

Da baba turbá, nu alta.

*

A doua di iar baba ca numai decît să ducă pe copfii și să-i lepede mai departe, că altfel di bună n'a mai avé cu dēnsa în casă.

Moșnegul cărc și zvêrc, dar n'are ce face, că cu muerea să n'o scoți în capét cît îi hăul! Ie iar pe copfii, îi sue în căruță și plécă.

Da baba dracului pricepuse cum ș-o însemnat băetu drumu, și ascunsese tótă cenușa din casă; așa că băetu neavênd ce luá, luá o mână bună de tărîțe ș-o puse 'n sîn; și pe drum tot presără câte o lécă, ca să-ș însemne calea.

Ajung în pădure mai departe, și apoi iar tată-seu cu momele și măgulele, îi lăsă între niște copaci deși, și fuge repede acasă.

Spre sérá iar vèd copfii că nu se mai întorce tatu lor, și vor să pornéscă și ei în căruță acasă. Când caut urma, urma nu mai erá, și s'au isase paserile cerului și caprele sălbatice și cum s'au sésu linsese tóte tărîțele.

Așá au remas ei în pustia ceea ș-au inoptat acolo

*

A doua di diminéța încep iar a umblá să rēsbatá din pădure afará; da cu cît umblá mai mult, cu atáta mai mult se rătăciau și se afundau prin pădurea care parea că nu mai are sfērșit.

O sete grozavá îl cuprinse pe băet; și de nicăeri nu vedea apă curgênd, decît numai pe urme de fiare se oprise dintr'o plóie repede câte o lécă de apă. Și băetul se plecá să sórbă apa dintr'o urmă de lup.

Da sorá-sa-i duse:

— Frățióre dragá, nu bé apă din urma cea de lup, că în lup te-i preface și mi-i mîncá.

Băetul ascultá și nu béu din urma cea de lup, și purcese înainte.

Și fiind că setea băetului nu se mai potoliá, vèdú iar o urmă de urs cu o lécă de apă într'ēnsa, și duse surorá-sa:

— Reu me arde setea surióră, și trebuie să beu de-aici.

Și soru-sa-i duse iar:

— Nu bé frățióre dragá, că asta-i urmă de urs și decá-i bé în urs te vei preface și ai să me sfășii.

Și băetul a ascultat ș-a mers mai departe; ș-a dat apoi peste o urmă de cerb.

— Din asta nu me mai oprí soro, că nu mai este cu putință să merg înainte, că pojarul îmi usucá peptul, ș-am să beu chiar de m'oi preface în cerb.

Și sorá-sa oftá numai din fundul inimei și nu-l mai oprí; băetul béu și se prefăcú îndată într'un cerb înalt și frumos, cu niște córne mari și lucitóre, de pá-reau că are o coroná cu pietre scumpe pe cap; nici nu fusese până atunci prin pădurea ceea cerb ca dēnsu și nici nu mai erá să fie altu.

Ș-au mai mers așa ei cît or mers, ș-au dat de un copac gros, gros și scorbuos, și fata s'o gândit să-și facá acolo, în scorbura copacului celuia oploșalá; și cerbul de córnele lui cele mari nu putea să între și el în scorbura copacului și dormiá la rādęcina lui.

*

Iată că într'o di împératu locurilor ceea hotáreșce să facá o vênátóre mare, împreună cu toți boerii lui cei mari și haitășii de prin satele de prin pregiur; și cum mergeau ei după vênat, iaca zăreșce împératul prin pădure pe cerb, și remâne incremenit de frumuseța lui, și nu-i mai vine să tragá cu pușca în el.

Se ie după cerb și tiptil-tiptil, ajunge până la copacul cel scorbuos, în care cerbul își víri capul ca să vorbescá ceva cu sorióra lui.

Când se apropie mai tare împératul, cerbul îl vede, da fiind că-i erá sora acolo, nu fuge, ci stá pe loc, că ce s'a întēplá surori-sa să se întēmple și lui.

Impératu vede că trebuie să fie ceva în scorbura copacului, și merge lângă copac, și se uitá pe de-asupra capului cerbului, și vede înuntru scorburei pe fatá. Da atáta de frumósá i s'o párut fata asta împératului, că o remas incremenit, că așa frumuseță de când erá el nu mai vèduse, și se amozzá de ea lulé.

*

Chémá degrabá împératu pe boerii lui, le aratá fata și cerbu, și le spune că el vra s'o íee pe fatá de nevéstă.

Da fata-i duse:

— Prenalțate împérate, eu după tine m'oi duce, că alta nici n'am ce face, dar să cruți vieța cerbului istuia, că el fratele meu este și fără dēnsu n'aș puté să tráesc nici eu.

Impératu îi fágădui că va luá și pe cerb și l'a tiné și ingrígi cum nu se pôte mai bine 'n lume, ca unul ce este fratele celei ce are să fie împérátésá.

Și s'au dus la tērgu lor, ș-au făcut nunță mare de-au pofțit pe noue împérați la dēnsa, și cāntau' de resunau dealurile și vâile, și toți se mirau că așa frumusețe de împérátésá până acú nu le-au mai dat ochii să vèdá

*

Au tráit ei vr'o doi ani așa cu bine și cu veselie. împérátésa în curțile ei, și cerbului îi făcuse loc de culcare în florárie și numai cu erburile cele mai alese erá hrănit.

Da împératu avea la curtea lui o fatá de țigan găsitá, care de multá vreme tot umblá să tragá spre dēnsa inima împératului, și acú invétase farmeci de cele mai grozave dela o vrăjitóre ce trecuse în satu cela.

Și pe când lipsiá odatá împératu dela curte, că se duse iar la o vênátóre mare, — că lui îi plăceau grozav vênátórite, — se luá împérátésa să se primble prin grădiná cu fata cea de țigan. Și ajungênd lângă un habuz frumos, pietruit numai cu lespeđi de marmurá strălucitóre, duse fata țiganca cătră împérátésa:

— Ian să ne plecám spre apa asta limpede și să ne privim care din doue sîntem mai frumósé.

Impăratăsa se plecà să se uite in habuz, da, țiganca dracului dădù o brâncă împăratăsei, încât se sprăvăli in apă; și tocmai atunci stătea acolo un moron mare cu gura căscată și inghiți dintr'odată pe împăratăsa de vie.

Dacă veđu țiganga că a prăpădit pe împăratăsa din vieță, făcù farmeci așa ca să iee ea fața împăratăsei, ca împăratu să nu mai cunoscă că ea-i țiganca și nu împăratăsa.

Și când veni împăratul dela vânătoare, unde-i sări țiganca in gât și-l pupă și-l desmerdá, de se mirá și împăratu ce dragoste așa de mare o pălit-o acú cum nu avusese împăratăsa nici in ziua dintēi a nunței.

Peste nópte stând de vorbă cu împăratul, țiganca ȳice împăratului:

— Dragă împărate, am visat un vis, că decă n'om tăie și n'om mână pe cerb, vai ș-amar are să fie de noi.

— Ce vorbești, dragă? îi ȳice împăratul! Cum să tăiem pe fratele teu! tu care țineai așa de mult la dēnsu, acú să ceri să-l tăiem!

ȳiganca că să móră să piéră, că numai decát să tae cerbul!

N'are ce să facă împăratul, și când se scólă a doua ȳi diminēta ȳice bucătarilor ca de séră să tae cerbul și să facă bucate la mēsă din el, — și se duce împăratul iar la vânătoare.

*

Tóte slugile jăliau pe bietul cerb și nu înțelegeau ce gust i-a venit împăratului să tae pe fratele împăratăsei.

Aude și cerbul de porunca imăratului, — și-l podideșce lacrămile, — și el, care șcicia ce s'o întēplat cu soră-sa, alergă degrabă la habuz, ingenunche lângă mal și începù a cântá jalnic așa:

— Loliță Ilénă,
Rógâmi-te rógă,
Tu la Dumneȳeu,
Și la 'mpăratul teu,
Că négra de țigancă
Îmi repune vieța;
Lighene spoite,
Cuțite — ascuțite,
Pentru cerb gătite.

Atunci împăratăsa soră-sa response tot in cântec din fundul peștelui care o inghițise:

Dragu Liței cerb
Rógâmi-te rógă,
Tu la Dumneȳeu,
Și la 'mpăratul meu,
Să tocmescă ómeni
Să tragă năróde,
Și ca să me scólă,
Din peșce 'nghițitá.

Și iaca pe acolo pe lângă habuz se aflá atunci un logofēt mare al împăratului, și auđi tot cântecu, și se înforá tare, și alergă cu mare grabă de spuse împăratului.

Când auđi împăratu, in graba mare porunci la toți narodarii din tērg să-și intindă năródele și să pescuescă toți peșcii din habuz; și cum pēscuía un peșce mare, cum il spintecá și căută pe împăratăsa; și iaca prinde și pe moronul cel mare, și când îl spintecá, gă-

seșce inuntru lui pe împăratăsa sora cerbului, vie și nevătēmatá.

Și-i spune împăratăsa tótă istoria împăratului, și împăratu porunceșce ca intr'o clipă să iee soldații pe țigancă, s'o lege de cođile a doi cai hărăpești, și cu un sac de nuci lângă dēnsa; și dá vēnt cailor, și unde picá nuca picá și bucățica din țigancă.

Ș-apoi au domnit in pace și bucurie ani o mie — și povestea asta un moș bētrân mi-o spuse mie s'o spun la tótă lumea și ție, ca și noue cât om trăi bine ca împăraților in veci să ne fie.

N. A. BOGDAN.

Tatul lui Neacșu.

Pe-o largă și frumósă vale
Mi se 'ntēlmiră, iată 'n cale,
Un dorobanș și c'un uncheș
Plecat de ani, albit și pleș.
— De unde vii voinicule?
— Vin dela Plevna, moșule.
— Dar pe la Plevna ce-ați făcut?
— Cu Turcii tare ne-am bătut,
Și din cetăți i-am alungat
Și 'n gónă crunt i-am secerat.
— I-ați biruit?... i-ați biruit?...
Să fie Domnul preamărit!
Dar... nu cumva ai cunoscut,
In luptă, spune-mi, n'ai veđut
Un băețan de tineri ani,
Căprar ca tine la curcani,
Pe Neacșu cel dela Buzēu,
Un flăcăian de statul teu?
— Ba, moșule, l'am cunoscut.
Cumplit, voinicul, s'a bătut!
Ca un vítēz adevērat
La Grivița el s'a purtat.
In totdeuna sta 'nainte
In lupta grea, intreg la minte,
Pe toți ai sei imbărbăta
Și greu pe Turc mi-l atacá,
De și sta Turcu 'n șanț nătâng.
Intēi perdut-a brațul stâng,
Sērmanul Neacșu din Buzēu,
Cel flăcăian de statul meu!
Dar ori-și când intreg la minte,
Da, Neacșu, da mereu înainte;
Și intorcēndu-se l'ai sei
El le strigá: «Hai dragii mei!
»Impuținat sūnt cu de-o mână
«Dar nu și inima-mi română!
«ȳa nu-i nici-cum impuținatá,
«Ci este-a țerei mele tótă.
«Că liber e născut să fie
«Românul simte 'n bătălie!
«Haideți, soldați, și de-om muri
«In veci de veci ne-or pomeni
«Românii, cât Români vor fi!»
Dar cum grăiá așa cu foc,
De-odată șovăi in loc...
Un glonț in pept greu mi-l isbise!
El... ochii liniștit inchise...
Alături am ingenuncheat,
Cu drag in brațe l'am luat,

*

Iar el murind tot mai șoptiă,
Curat lângă urechea mea :
»Că liber e născut să fie
Românul simte 'n bătălie!»
Apoi nimic n'a mai grăit!

Atunci bătrânul gârbovit
De ani, de grijă și nevoi
Și 'ntorse fața înapoi . . .
Și-o lacrimă grăbit își șterse.
Spre dorobanț apoi el merse
Și, ridicând albita-i frunte,
Părea bătrânul ca un munte,
Cu vârful 'n nevă imbrăcat,
De sôre darnic luminat.
La dorobanț țintiș privi
Și cu mândrie mi-i grăi:
— Știi cine-i Neacșu din Buzău ? . . .
E singurul copil al meu!

IOAN NENITIESCU.

Un duel.

De P. V. Melingo.

Baronul Alfred Hochberg, unul din cei mai amabili cavaleri ai ministerului de externe, eșise din camera sa de culcat a elegantei sale locuințe de pe strada Ring la Viena, spre a consuma cu bună poftă dejunul gustos ce i se servise, când camerierul seu îi prezentă scrisorile și gazetele sosite.

Esaminând c'o repede privire adresele scrisorilor, alese doue din ele, aruncând celelalte necitite la o parte.

Cea dintău, un bilet parfumat, cuprindea numai câteva rânduri, salutările de bună dimineță ale unei femei frumoșe, judecând după surisul de mulțumire al baronului la citirea epistolei. Cu ôre care zăbovire deschidea pe urmă a doua scrisôre care după forma sa esteriôră infățișă un invederat contrast cu biletul citit. Acesta eră casul și in privința cuprinderii, căci, după ce citise cele dintăi rânduri, respingea cu supărare mēsa c'un gest atât de energic, că tôte farfuriile cădeau pe parchet și se spârgeau.

Sgomotul pricinuit prin spargerea atraseră in salon servitorul, care, mirându-se de neobicinuita agitațiune a flegmaticului seu stăpân, culegea, fără a preferi un singur cuvânt, sfărământurile de porcelan și de cristal.

Hochberg inse simțiă trebuință să dea avânt mâniei sale și când servitorul, ocupat cu culegerea spărturilor, resturnase un scaun, îl încarcă cu mari invective și revērsă o furtună teribilă pe capul seu nevinovat. Baronul strigă și injură ca un smintit și atât de tare ca nici el nici servitorul seu nu auđiau că se trăsese clopoțelul și că o altă slugă deschise ușa și anunță o visită.

«La naiba! ai 'nebunit? ce e pricina, ce s'a întemplat?» esclamă visitorul, comitele Königstein, un june și elegant locotenent de cavalerie, c'o fisonomie sinceră, cu ochi scântetori de veselie și cu mustățile răsucite, întindēnd mâna baronului Hochberg. Servitorul profită d'acest moment spre a efectua o retragere, iar stăpânul seu făcea zadarnice cercări a-și potoli necasul preumblându-se prin salon.

La interval oficerul de dragoni își aprinse cu ne-

păsare o țigară și-și vērsă un păhăruț de Chartreuse, apoi puind sticla de licuor și cutfa de țigări in apropierea sa ca să le aibă la îndemână, se aruncă intr'un fotoliu și apoi ăcea cu sânge rece amicului seu:

— Se vede că te-ai necăjit, bătrânule?
— Necăjit? da omule; vrei și tu să me faci furios? Nu veđi, că se 'ntemplă lucruri grozave?
— Grozave! cu feciorul teu? Nu te înțeleg.
— Dta nu înțelegi nimic, acēsta e șciut!
— Îți mulțumesc!
— Citește acēsta!

Comitele Königstein luă scrisôrea ce-i aruncase amicului seu, — o scrisôre a bătrânului baron Hochberg, care avea următôrea cuprindere:

— Îmi pare reu că nu pot indeplinî dorința ta. Relațiunile tale cu comitesa Lucanov a luat o intindere și o direcțiune, care me neodihneșce. Negreșit că nu te poți gândi s'o faci țitôrea ta; pe d'altă parte e cu neputință să te căsătorești cu dēnsa; căci, lăsând la o parte caracterul ei pasionat și escentric care nu se potriveșce cu al teu, mai este și un alt obstacol neinvinșetor, diferința de religiune.

«Dacă ți-aș inlesni mijlôcele ca să poți urmări pe comitesa la Petersburg, nu s'ar putē prevedē ce sfērșit va luă acēstă pricină onorôsă; pe d'altă parte inse ți se infățișeză acum cea mai bună ocaziune d'a sevērși o retragere onorabilă.

«A face acēsta este de datoria ta atât cătră mine, cât și cătră tine însuți. Gândeșce-te la viitorul teu și la obligațiunea d'a luă in cpsiderațiune tradițiunile nôstre de familie când s'atinge d'o căsătorie.

«Acestea îți prescriu imperios conduita; i-ați dar aminte ceea ce îți spui. Adio! al teu tată.

P. S. Dacă pentru alte lucruri ai trebuință de ceva bani, poți totd'auna să dispui de mine, fie cât de mulți; dar nu fă o cercare a-ți procură mijlôcele de călătorie aiurea, pe la spatele mele, căci indată ce vei părăsi Viena, voi incetă a mai plăti o lăscae pentru tine.»

Spre marea mirare a baronului, locotenentul de dragoni pronunță, după citirea scrisorei și după o scurtă meditațiune un «te felicit».

— Ascultă, dacă vrei să-ți bați joc de mine, poți să te duci. Ceea ce-ți reclam nu sânt sarcasme și paradocse, ci un bun consiliu: cum voi putē să scap de acēstă blăstemată situațiune? Cunoști pe comitesa Teodora . . .

— Tocmai pentru acēsta ți-am făcut adinôri felicitările mele, de și nu fără invidie. Ea e o đină și me interesez cât se pôte de viu de dēnsa, de când caută a gonî uritul ce-l indurase in timp d'un an și jumătate alături cu reposatul ei soț. Ceea ce i se impută ca o escentritate, curagiul ei d'a călcă in piciorē absurditățile sântei nôstre etichete, mi-a plăcut totd'auna. Nu pot să-mi inchipuesc mititica comitesă altfel decât inzestrată d'acea vioiciune estraordinară, atât de potrivită cu svelta figură și cu obrazul ei copilăresc și astfel cum este o găsesc incântătôre, adorabilă! Ce e drept, nu i-am đis-o nici odată.

— Îți sânt recunoscător pentru acēsta, căci, ivindu-se casul ai putē s'ajungi un rival primejdios. Comitesa Teodora e frumoșă, spirituală, dar — đi ce vei voi — ea este și escentrică in cel mai nalt grad și tatăl meu are ôre-cum dreptate đicēnd că caracterile nôstre nu se potriveșc și că aș face bine să me retrag. M'am gândit ênsumi la acēsta, dar acum nu pôte fi vorba s'o fac, căci cu nici un preț nu voi să-i fac ofensa d'a mărturi că cestiunea pecuniară jôcă un rol; este

Ultimul bal.

probabil că ea nu m'ar crede séu ca drept respuns mi-ar trimete o sumă de bani.

— Dar pentru ce te-ai adresat la tatăl teu?

— In genere nu e de loc sgârcit séu încăpăținat și chiar astă-dată sânt sigur că mătușa Josefina și celelalte rude au întrebuințat înrîurirea lor, asupra-i. Acum inse trebuie să me supuiu, sânt lucruri pentru cari nu înțelege de glumă și el ar fi in stare a-mi tăia sub-sidiile.

— Bine, ai ȃis comitesei, că ai de gând s'o urmărești?

— Da, din nenorocire.

— N'ai puté să-i ȃici că ministrul teu ȃi-a refusat un concediu?

— Ea șcie, că l'am dobândit. Nu vęd nici un mijloc d'a scăpá d'acéstá dilemá.

Urmá o tăcere. Dragonul strateg reflectá și-și ușurá acéstá operațiune prin aprinderea unei alte țigări și prin absorbirea unui alt páhăruț de Chartreuse.

«Evrical» esclamá in fine. «Tu trebuie să fii rănit la un duel, vei fi silit a zăcé in pat șase săptămáni, după acéstá ai neapăratá trebuința a merge la o bae. Comitesa, căreia se comunicá că rana, de și fórte durerósá, nu este primejdiosá, va plecá niliștitá și tu ai destul timp a imblândí pe tatál teu și a-l dispune in favórea-ȃi».

«Ce fel? eu să me las a fi impușcat séu vulnerat? dar tu glumești!»

«Nu e vorba de impușcare séu vulnerare; simulám numai duelul; in fața societății ești bolnav de... vr'o bólá óre-care; comitesei îi mărturisim adevérul, mințim și-i inpunem păstrarea secretului ca să nu se amestece poliția.

Idea erá aventurósá și indrăsnéță, dar baronul Hochberg n'avea alegere, așa consimți.

El făcea in aparență pregătirile sale de călătorie, dar trei ȃile inaintea plecării comitesei Lucanow, locotenentul de dragoni cerea o audiență dela dēnsa și-i comunicá incet și cu precauțiune că amicul seu Alfred Hochberg, care in fața pericolului eminent îi deschise inima sa, a fost vulnerat in duel.

«Este rana lui primejdiosá?»

«Nu, comitesá, inse fórte durerósá și vindecarea ei va necesitá mult timp și multá grije».

«Îți mulțumesc, domnule. Fiind că baronul Hochberg te-a făcut confidentul seu, ceea-ce — iértá-me te rog — n'ar fi trebuit să facá, iau indrăsnéla a te rugá să-mi faci regulat raportul despre starea sánătăței sale, d'o cam datá voi amână plecarea mea».

Comitele Königstein acceptá cu cea mai mare plăcere acéstá însărcinare, fericit că ea îi procurá ocașiunea d'a vedé mai des pe frumoșa și interesanta femeie. Veniá dar in tóte ȃilele să-i raporteze despre starea pretinsului vulnerat, și apoi a raportá amicului seu rezultatul misiunei sale, adăogēnd elogiurile esagerate de frumusețea și amabilitatea comitesei care-l incântá din ȃi in ȃi mai mult.

Așa trecuse mai bine d'o săptămână. Dragonul, cam fără voiá lui, desvoltá tóte calitățile sale și comitesa găsise in intimitatea vizitelor sale amicale, in care adese nici nu erá vorbá de Hochberg și de rana lui, mai multá plăcere decât erá compatibilá cu ocașiunea.

Atunci inse comitesa primiá din Rusia scrisori care o siliá a ficsá plecarea ei peste câteva ȃile. Se simția cuprinsá d'o agitațiune particulará și-și ȃicea că n'ar trebui să părăsescá Viena, fără să mai vędá cel

puțin odatá pe Hochberg. Cu tóte acestea, simția o aversiune d'a face acéstá vizitá pe care in timpul trecut ar fi făcut-o fără nici un scrupul.

Mult timp erá nehotărítá și la indoélá, in fine luá o hotărire.

«Plec mâne», ȃicea comitelui Königstein când se infățisá la dēnsa, «mai nainte inse trebuie să vęd pe Hochberg și te rog să me insoțēci la dēnsul».

Oficerul de dragoni salutá in tăcere, zăpăcit atât pentru anunciul plecării, cât și pentru acéstá vizitá. Nu erá in stare a pronunțá nici un cuvēt.

— Ești de părere că fac reu? nu ești mulțămit de mine?

— Nu mi-aș permite, comitesá...

— Voyons, fără frase; sânt datóre să fac acéstá vizitá, și dta o șcii destul de bine.

Hochberg prevēduse probabilitatea unei asemenea vizite și când comitesa Lucanow, insoțitá de comitele Königstein, veniau la locuința lui, servitorul baronului le primiá cu anunciu că domnul baron avusese o nópte rea și că tocmai acum s'a culcat și adormit.

Comitesa părú pentr'un moment la indoielá, dar apoi ȃise:

— Vom așteptá până la deșteptarea stăpánului dtale, dar in nici un cas nu-l deșteptá.

Cu aceste cuvinte intrá in salon urmatá de locotenentul, care nu indrăsnia să facá o obiecțiune.

Comitesa se preumblá agitatá pe când Königstein se munciá a-ș ascunde supărarea d'a fi constrins s'o insoțescá la domiciliul unui alt, prin esaminarea unui album de fotografii.

Acéstá continuá câtva timp, după care comitesa Teodora se poprí d'odatá și ȃise:

— Pentru ce ești supérat pe mine, Artur?

Pentru întēia órá se servise de numele seu de botez. Locotenentul de dragoni remase o secundá zăpăcit; pe urmă, luându-și tot curagiul, îi respunse:

— Te inșeli, nu sânt supérat pe dta, dar sufer grozav, fiind că dela primá ȃi a cunoșciinței nóstre te iubesc, pe când dta iubești p'un alt, pe cel mai bun amic al meu și...

«Te inșeli».

«De n'ar fi astfel, pentru ce ai fi aici?»

«Mi-ai spus că Hochberg merge mai bine și voiam să-i ȃic inaintea plecării mele, că ar fi o lașitate a nu-i spune, că me inșelasem, că iubesc p'un alt, — că te iubesc pe tine!»

«Teodora!»

Se țineau imbrățiați, când se deschise ușa camerei d'alătura și intrá baronul Hochberg. Cam palid, dar fórte liniștit se indreptá cătrá amanți:

«Am să-ȃi cer iertare, comitesá, că am avut mai puțin curagiu moral decât dta și că n'am indrăsnit a-ȃi mărturiși că incepusem a me indoi de simțimintele mele, și că niște considerațiuni de familie îmi făcea cu neputință a sperá o unire, la care ne gândisem amēndoi un scurt moment. Vulnerarea mea in duel nu erá decât un pretest cu scop d'a mascá impregiurarea că nu te puteam urmări la Petersburg. ȃie Artur, îți mulțumesc; tu mi-ai ascuns amorul teu pentru comitesa, dar cât de conșciințos ai păstrat secretul meu, am aflat acum ca martur ocular o scená petrecută intre voi. Iertați-me dar și fiți fericiti.»

A doua ȃi comitesa Teodora plecá, In scurt timp o urmări locotenentul de dragoni și după trei luni, ȃiarele vieneze cuprindeau anunciul:

«Sunt câteva zile că s'a celebrat la Petersburg cununia locotenentului de dragoni, comitele Artur Königstein cu veduvița comitesă Teodora Lucanow, damă de onoare a Majestații Sale împărătesei. Juna păreche a plecat d'acolo la moșiile sale în Austria superioară.»

Higiena spiritului.

II.

Dar colorea verde servește și ca medicament. Șcim anume, că medicii pe cei slabi de ochi de comună i trimit la verdeta, apoi le recomandă ochelari verzi; toate acestea din cauza, că verdele întărește organul vederii.

După colorii, musica și cântarea este alimentul spiritual, ce ne influențează mai nemijlocit, dar și cu o putere cu mult mai mare.

Musica și cântarea stănesc în om bucurie seu durere, pietate seu crudelitate, pot apoi da voinței omului o direcțiune spre seversirea anumitelor fapte și în genere pot întări voința și puterile omului însufletindu-l și animându-l.

Soldații la sunetul dobelor călătoresc distanțe, ce altcum de sigur că n'ar pute face. Apoi resbóiele tot numai la sunetul muzicii decurg; fie soldații ori cât de curagioși, și însuflețiți, decât ar lipsi musica de lângă ei, lupta ar fi aproape imposibilă, pentru că musica i încuragază, însuflețește și le dă putere.

Un renumit artist în Grecia a inscenat cu ajutorul muzicii o adevărată rescólă în poporul adunat la piață și apoi când iritațiunea și furia poporului a ajuns la un grad órecare, iarăș prin musică a început a-l liniști și domoli.

Grecii, când voiau să aducă jertfă deilor, mai înainte se apropiu de ei cu musica, creșdend că cu ajutorul ei i vor pute muia și astfel pregăti pentru ascultarea rugămintelor lor.

Că Grecii — cari au ajuns la o perfecțiune foarte mare în arta muzicii — câtă putere atribuiu cântării și muzicii, se vede mai bine din tradițiunea: «Orpheu și Euridiche», în care cetim, că Orpheu cu ajutorul muzicii nu numai că a deșteptat îndurare în Pluto cel cu inimă impetrită, ci a imblândit chiar și animalele, passerile și petriile.

Salvator Rosa, renumitul pictor, mergend odată între niște tâlhari, numai prin o cântare dulce a putut scăpa de ei imblândându-le inima cu ea.

Pe Ludovic II, regele Bavariei, carele eră nebun, nime cu nimic nu-l putea infrénă, decât numai cu ajutorul muzicii. Sub influința muzicii eră în stare să converseze la înțeles.

Filip V, regele Spaniei, suferia de o mare melancolie și numai musica și cântarea lină și dulce a renumitului Farinelli l'a putut mântui de această bolă urită.

În vreme de epidemic musica se întrebunțează drept medicină, căci alungă frica, care de comun mai mult strică, decât ênsaș epidemia.

În casa nebunilor foarte adeseori se țin concerturi imbinat cu musică și cântări, ca și prin asta să contribuie la imblândirea și vindecarea lor.

Dar dintre toate alimentele spirituale mai însemnate sunt lectura, și respective ideile și simțemintele, apoi întipuirile ce ne predomnesc.

O femeie francesă cetind despre nemurirea sufle-

tului, acesta atât a impresionat-o, încât numai decât s'a sinucis.

Opul lui Góthe «Werther» așa influență mare avu pe timpul seu asupra cetitorilor și indeosobi asupra temperamentelor melancolice, încât sinuciderile erau pe atunci la ordinei zilei.

Cunóșcem istoria cuiului sinucișilor din Paris. Anume s'a întemplat, că un óre-care nefericit s'a spânzurat de un cuiu, ce eră bătut într'un pãrete al unei case. Acesta întemplare apoi au descris-o jurnalele de a măruntul și în colorii atât de vii, încât nu peste mult se mai spânzurară încă și alții tot de acel cuiu. Poliția vedend nefericirile astea, a făcut dispoziție, punend pãzitori, ca să impedece de a se mai spânzura și alții. Și ce s'a întemplat? În dimineța următoare aflară spânzurat pe ênsuș pãzitorul celui cuiu fatal. Se mai făcură unele încercări pentru a impedece nefericirile acestea, dar fără rezultat, căci scoțend poliția acel cuiu, s'au aflat nefericiți, cari bătendu-ș lor cuiu nou, au urmat esemplul celorlalți nebuni.

O parte a turnului Notre-Dame pórta numirea de turrul sinucișilor, pentru că s'a întemplat odată că óre-care femeie s'a aruncat jos din turn. Acesta întemplare toate foile au reprodus-o și așa impresiune puternică făcu asupra unor cetitori, încât pe lângă mulțimea sinucișilor — un engles anume pentru aceea a venit în Paris, ca să se pótă arunca și el din turnul Motre-dame.

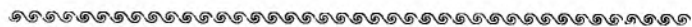
Mai în zilele trecute s'a întemplat în Neapolea, că ordinul călugăresc dintr'un claustru de acolo a voit în onórea sântului Ioan să ilumineze claustrul. Locuitoarii orașului din anumite motive într'atâta s'au revoltat, încât s'a inscenat o adevărată rescólă. La aceste apoi un călugăr mai curagios a eșit în mijlocul poporului revoltat și a vorbit cu atâta însufletire și iubire despre viața și faptele stului Ioan, încât poporul infuriat s'a liniștit, ba ce e mai mult s'era toate casele în oraș fure iluminate în onórea sântului mai înainte batjocorit.

Apoi istoria revoluțiunei francese încã ni arată, că de și au fost cause grave, totuș decât nu eră un Marat, un Danton, Robespier și alți oratori renumiți, cari prin vorbirile lor fulminante au electrisat poporul, de sigur lucrurile n'ar fi ajuns așa departe, și nu s'ar fi întemplat scenele acelea înfiorătoare.

În evul mediu, o călngăriță cetind despre patimile și restignirea M. Christos — acesta atât a pëtruns-o, încât și pe corpul ei se iviră rane asemétore cu ale lui Christos.

Apoi o parte a homeopatiei chiar în aceea constă, că medicul dă bolnavului, ce suferă de ipocondrie o atare lectură, care — trãtând despre un morb analog ce s'a vindecat — contribuie prin acesta foarte mult la vindecarea bolnavului.

MIHAI PACATIAN.

Cea mai frumósă femeie e aceea pe care o iubesci, cea mai plăcută aceea care te înțelege, cea mai înțeleptă aceea care te știe judecă.

*

Cu cât lupta e mai inversunată, cu atâta biruința e mai mare.

*

Trecerea vremii vindecă toate bólele.

*

Paciența este amară, dar fructele ei sunt dulci.

*

Anii sunt casierii veseliei și ai durerii nóstre.

Secretul mare.

Nu-s in lume copii mai buni, decât Lilica și Ionel. Acésta, fireșre, e părerea mumei lor. Dar cine nu i-ar iubi, vëdëndu-i atât de buni, atât de drăgălași!

E greu să spui care-ți mai place; mama par că inclină spre Lilica, dar tatăl spune că nu-i ca băiatul.

Fetița, mai mare cu un an, e mai cu minte, mai is-tetă; dar băiatul prin naivitatea lui te farmecă, să-l apuci in brațe și să-l tot săruți.

Să-i veđi jucându-se, să-i auđi conversând, ai o adevărată desfătare.

Iată tocmai o astfel de scenă. Lilica spune lui Ionel un secret mare, că astăzi va fi ȃia onomastică a mamei și că ȃnsa i va predă un buchet. Ea ține buchetul, dar il ascunde și de Ionel, că-i un secret.

Ionel ascultă naiv și, cu totul absorbit de impresiunea ce-i fac cuvintele ei, nici nu bagă de sémă, că pisica i linge untul de pe bucata de pâne ce ține 'n mână.

Ultimul bal.

Carnevalul vesel a trecut. Sgomotul a incetat și după sburdălnicia petrecerilor n'a remas decât sarbēda realitate; după strălucirea toaletelor — notele croitorilor, după carnaval — postul mare.

Dar încă tot mai revnie din când in când câte o suvenire a veseliei, a plăcerilor din baluri; tot mai sânt de povestit niște reminiscențe drăgălașe.

Și a doua ilustrațiune a noastră este o astfel de suvenire. O scenă dintr'un bal mascat. Mieđul nopții a trecut, masca ș-a depus larva ca să bea un păhar de șampanie. Se n'ȃlege, că 'n clipa acésta ea n'a fost singură, nu ȃu.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șcri literare. Dl S. Fl. Marianu, membru al Academiei Române, a publicat la București, in edițiunea Academiei: «Nașcerea la Români» studiu etnografic. — Pr. S.Sa episcopul Ghenadie al Rîmnicului-noului-Severin a scos la lumină in București, in edițiunea Academiei Române: «Doue manuscrise românești din secolul XVII.» — Dl N. A. Bogdan a scos la Iași un volum de 274 pagini, in trei edițiuni și intitulat «Povești și Anecdote». — Dl A. din Dorna a tipărit la București doue comedii drăgălașe intitulate: Dragoste, Băi de mare. — Dl G. B. Sterian a publicat la București intr'un volum fôrte elegant traducerea in româneșce a piesei: «Un vis din nôtea de Sândiene» de Shakespeare. — Dl A. C. Cuza a scos la lumină in Iași un volum intitulat: «Meseriașul Român», cu prefață de XXXII pagini, text 108.

Sesiunea generală a Academiei Române se va deschide marți la 23 februarie st. v. (7 martie n.) Intocmai ca 'n anii trecuți, așa și acuma, vom publică raporturi detaiate despre lucrările acestei sesiuni. Ca fôie literară, credem că sântem datorii a face acésta in estensiune, cât mai mare; ne-am și achitat totȃuna de datoria noastră; ba in tôte ȃiaristica română singură «Familia» a publicat raporturi regulate despre sesiunea generală, încât chiar și ȃiarele dela București, cari afară de cërta politică se interesază și de mersul culturei, din fôia noastră ș-au reproduș informatiunile, fireșce fără să numescă izvorul, intocmai cum a făcut și un organ dela

noi, care ș-a estras din «Familia» un raport de mai multe colône. Despre agendele sesiunii care se deschide, anticipăm următoarele informatiuni: alegerea a cinci membri ordinari, a trei membri corespondenți, discursul de recepțiune al dlor Tocilescu și Hepites, decernerea premiilor. In anul acesta sânt a se da următoarele premii: Marele premiu Năsturel-Herescu de 12,000 lei, Premiul statului Eliade-Radulescu de 5000 lei; membrii comisiunii pentru cercetarea lucrărilor ambelor premii sânt dnii Hașdëu, Negruzzi, Quintescu, Babeș, Ionescu, Maniu, Aurelian, Fălcoian și Poni. Premiul statului Lazar de 5000 lei; membrii comisiunii dnii Aurelian, Poni, Brândză. Premiul G. San-Marin de 1500 lei; comisiunea: dnii Aurelian, Urechia și Negruzzi. Premiul Neuschotz de 1500 lei; comisiunea: dnii Aurelian, Sturdza, Tocilescu.

Analele Academiei Române. Din acésta publicațiune am primit ȃilele trecute seria II, tomul XIV, 1891—1892. Partea administrativă și debaterile. Partea primă conține procesele verbale ale ședințelor ordinare dela 3 maiu 1891 până la 28 februarie 1892; partea a doua, sumarul ședințelor sesiunii generale din 1892. In anexe se publică versurile adresate Academiei Române pentru aniversarea de 25 ani, de Daniil Almășan, profesor eremit in Brașov. Concursurile pentru premii din 1892. Personalul Academiei Române la 1 aprilie 1892 și Oficiile Academiei Române in anul 1892—93. Despre tôte aceste, noi am informat publicul nostru de mult.

Scrieri postume de Eminescu. Cetim in ȃiarele bucareșcene, că s'au găsit mai multe nuvele ale lui Eminescu, parte semnate, parte nu. De asemenea s'a găsit și o poesie in limba germană, care s'a și tradus in româneșce. Acésta descoperire, decumva se va constată, e merită să producă mare senzație prin publicul iuditor de literatură și in special printre aderenții lui Eminescu.

Dreptul Comercial. Dl Grigore V. Maniu, avocat in București, fiul dlui V. Maniu, membru al Academiei Române și originar din Bănat, a scos la lumină in București volumul prim din o lucrare juridică intitulată: «Dreptul Comercial, esplicațiuni teoretice și practice asupra codicelui de comerț român, cuprinđend și legile speciale» cu o prefață de dl D. C. Popescu, senator avocat și director al ȃiarului «Dreptul.» Un studiu asupra dreptului comercial, spune dl D. C. Popescu in prefață, este bine venit, mai ales in starea de legislațiune, in care ne găsim noi. Avem un cod nou, care in mare parte se deosebeșce de vechia Condică de comerț și care, prin urmare, are nevoie de comentarii precise și lămurite, pentru a se puté cunoșce in tôte dispozițiunile sale. Lucrul acesta este mai ales necesar, pentru că legea actuală comercială a fost luată intocmai după cea italiană și a fost votată in pripă, aprôpe fără debateri și fără lucrări preparatorii. Deocamdată volumul de față nu este decât un preludiu al lucrării ce ni se promite și care va continuă in alte patru volume a căror aparițiune succesivă nu va fi interuptă, sântem siguri, decât de scurte intervale. Prețul acestui volum e 8 lei. Editura tipografiei Gutenberg, Iosif Göbl, București, strada Dômnei, 25.

Legea de pensiune invetătorască. Dl Blasiu Codreanu, invetător in Săn-Nicolau-mic, comitatul Timișorii, a publicat la Arad sub titlul pus in fruntea acestor rënduri traducerea și esplicarea legii numite. Cărticica conține părțile remase in vigore a legii de pensiune din anul 1875 și legea din 1891, cu esplicările trebuincioșe. Totodată adauge in traducere și 18 regulamente, in-

strucțiuni și ordonanțe guverniale și ministeriale, privitoare la drepturile de pensiune. Prețul 1 fl. 5 cr. séu 2 corone și 10 bănuți, spedit franco.

Scrierile lui Heliade Radulescu. Dl I. S. Heliade Rădulescu a scos de sub presă la București al doile volum din «Istoria critică universală» a părintelui seu, una din operele cele mai însemnate ale sale. Dsa va mai scóte la 1 martie viitor și in fiecare lună »Curierul d'ambe sexe» vol. VI, unde se vor publica scrieri inedite de literatură, istorie și filosofie ale lui Heliade și epistole ale ómenilor politici din 1848.

Noul atac asupra școlilor noastre. Política maghiară de instrucțiune. Acesta e titlul unei broșuri, care s'a reproduș din «Telegraful Român» și care se ocupă cu noul proiect de lege relativ la regularea plății învățătorilor. Studiul acesta arată pericolele ce invólve acel proiect in contra autonomiei bisericești. Prețul 25 cr. De vëndare la Sibíiu in tipografia arhidieceșană.

Reviste și diare. *Bibliografia României*, revistă bibliografică, va apăre la București incepând din 1 martie, sub ingrigirea dlui G. Sfetea; noua publicațiune va inregistra tóte cărțile literare, didactice, militare, științifice etc. ce au apărut și vor eși in limba română séu in limbi străine referitor la români. — *Rîndunica*, revista literară, științifică și folcloristă a dșórei Elena D. O. Sevastos, a apărut la Iași cu un cuprins variat și interesant, scris numai de dame. — *Școla Poporală* se va numi o nouă revistă pedagogică, pe care o va edă reuniunea învățătorilor români din giurul Gherlei și va eși la 1 aprilie in Gherla, odată pe săptămână. — *Românische Revue* a dlui dr. Cornel Diaconovici ș-a schimbat titlul in «Românische Jahrbücher» și acuma apare la Sibíiu, ca editor e numit dr. dl W. Rudow.

TEATRU ȘI MUSICA.

Sciri teatrale și musicale. Dșóra Agatha Bârsescu va debută in curând in teatrul regal din Berlin, cu scopul de a fi angajată. — *Di Traian Muresianu* a dat in săptămâna trecută concert la Ploești. — *Di Gabrielescu* cântă acuma la Madrid in teatrul regal.

Concurs pentru un libret de operetă. Cunoscutul compositor musical, dl Tudor cav. de Flondor, proprietar mare in Bucovina, prelungesce până la 1 iulie st. n. terminul concursului anunțat de dsa pentru un libret de operetă. Estensiunea trebuie să fie de un act, iar premiul este 150 fl.; in cazul decă s'ar presentă vr'o lucrare in 3 acte și se va găsi cea mai bună, i se va da un premiu de 300 fl. Se înțelege, că de taniemă nu póte fi vorba. Autorul libretului nu va puté să-l publice inainte de ce s'ar fi compus musica și inainte de a se representă opereta macar odată. Caracterul și cuprinsul libretului trebuie să fie național, inse nu așa de strict, să nu provină și persoane străine, care stau in óreș-cari relațiuni cu românii. Fiind opereta menită și pentru scene de diletanți in Bucovina, Transilvania și România, care au puteri teatrale și coruri bune, este dorit ca in operetă să ia parte vr'o 12—20 persoane, afară de cor și între ele și unele caractere comice.

Concert și bal la Chișoda. Corul plugarilor români gr. or. din Chișoda a arangiat la 7/19 febr. concert și bal. Programa: Cuvânt de deschidere de Paul Ivi; «Hora Sinaei» cor bărbătesc; «Cucuruz» cor bărb.; «Cătră poporul român», de Iosif Vulcan, poeșie declamată de A. Moisé; «Vênătorul» cor bărb.; «Dulce-i vieța» cor bărb.; «Florea lui Petac», de Iulian Grozescu

poeșie decl. de Nicolau Firu; «Tătarul» cor bărb. In decursul pauzei s'au jucat jocurile naționale «Călușerul» și «Bătuta» sub conducerea învățătorului Iosif Ciorogariu.

Mare serbare musicală-literară. La 27 februarie v. va fi la București o mare serbare musicală-literară pentru sporirea fondului Ligei culturale. Un comitet de peste 1000 dómne din tótă societatea bucureșcănă va patronă acéstă serbare.

Concert la Sibíiu. Reuniunea română de cântări din Sibíiu, care cultivéză cu predilecțiune musica germană, a anunțat pe eri vineri un concert in teatrul orășenesc. De asta-dată programul numeră o singură piesă și anume «Creațiunea» (Die Schöpfung), orator pentru soli, cor și orchestră de I. Haydn.

Serata «Junimeii» din Cernăuți. Societatea academică «Junimea» din Cernăuți a arangiat la 15 februarie o serată declamatorică-musicală. In acéstă dl Grigore de Pantasie a fost aplaudat ca pianist; dl C. Tarnovieczki a debutat ca violinist; dl C. Stefanelli a declamat un monolog din «Despot-vodă» de Alecsandri; dl Coriolan Maghețiu a declamat «Corbul» de Edgar Poë; iar dl G. Mandicevski cu violina și dl C. de Oniciu cu piano, au dat probe de talentul și tehnica lor.

Corul vocal din Giulves a dat de curând un concert, sub conducerea învățătorului Pantelimon Dajdea, cu următórea programă: Motto: Cântă române; Iérna, de Porumbescu; Țiganca, Traiu vênătoreșc, Stéua României, cvartete cântate de cor; «Ciobanul din Ardeal» monolog de Iosif Vulcan, predat de coristul Ioan Andraș. Publicul a aplaudat in deosebi Stéua României și Ciobanul din Ardeal. După concert urmă jocul, in paușă cu Călușerul și Bătuta.

Biblioteca Lirică de familie pentru piano-forte și canto, conține musica clasică și modernă, după cei mai distinși autori. Biblioteca Lirică este o revistă musicală fórte ingrigită. Are bucăți de musica din cele mai aleșe; am vëndut cu o deosebită satisfacțiune, chiar cânturi populare puse pe musica. Felicităm pe dl Z. Dimitrescu directorul pentru munca și sacrificiile ce face la răspândirea musicei in societatea românescă, și-i urăm tot succesul. Biblioteca Lirică ese in București odată pe lună. Abonamentul I serie de 5 caete... lei 5. II-a serie 10 caete 9.50.

Concert la Coștei. Tinemeria plugarilor români din Coștei a arangiat la 13/25 februarie, un concert cu următórea programă: «Motto»; «Noua călugăriță»; «Coróna Moldovei» de C. G. Porumbescu; «Marșul cântăreților» de Carabaș; «Șcii tu», «Nóptea de S. George.»

Doze marșuri. Dl Petru Mezzeti profesor de canto al conservatorului din Iași a scos de sub tipar doue marșuri noue, ambele dedicate studenților universității române. Marșurile sânt prelucrate după «Deșteptă-te Române» a lăutarului Anghelută, cât și al seu original. Dl Mezzeti, ca totdeuna, a aranjat și acum aceste marșuri pentru musica militară și cor, cât se póte de bine și armonios.

Clubul lucrătorilor brașoveni a dat la 19 febr. o producțiune și petrecere, cu piese teatrale, soluri și coruri, in limba română, germană și maghiară. Românesce s'a jucat comedia «Vlăduțul mamei» séu «Copilul resfêtat» de Lupescu.

Musicalii noue. Dl Ed. Wachmann a compus un imn pentru cășătoria moștenitorului de tron al României cu principesa Maria. — *Di I. Stefanescu*, profesor de musica la școla normală de institutori in București, a publicat acolo patru caete de cânturi.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Alegeri pentru sinodul din Sibiu. De órăce deputații sinodali din Sibiu, dr. Absolon Todea și Pompiliu Pipoș au încetat din viétă, in locul lor se vor face alegeri noue la Bistrița și Gióagiu. Comisar in cercul prim va fi dl dr. Ioan Popescu, in al doile dl Iosif Orbonaș.

Școla comercială română din Brașov s'a pus de cătră ministrul de culte intr'un rënd cu școlele medii. Prin urmare, pentru cvalificațiunea funcționarilor de stat, municipali și comunali, absolutoriile dela școla comercială gr. or. română din Brașov de acuma inainte au aceeaș valóre, ca și absolutoriile dela școlele medii cu testimoniu de maturitate.

C E E N O U ?

Știri personale. Dl Iosif Hosszu, vicepreședinte la curtea de compturi, din cauza sănătății sale sdruncinate, se va retrage in pensiune. — Dl Stamate Stamatide, consul român la Cernăuți, ș-a ocupat postul in săptemâna trecută. — Dl dr. V. Lucaciu, apelând la tabla regescă din Dobrițin in contra sentinței in procesul de calumniare, tabla a urcat pedépsa de inchisóre la 4 luni și amenda la 300 fl. — Dl dr. Amos Fráncu ș-a deschis cancelăria advocațională in Sibiu.

Reuniunea femeilor române din Sibiu va ține adunarea sa generală in 5 martie n. sub presiul dnei președinte Maria Cosma, secretar dl Nicolae St. Șuluțiu. La ordinea zile va fi raportul comitetului, esaminarea socotelilor de pe anul 1892, alegerea comitetului, propuneri eventuale.

Reuniunea femeilor române gr. or. din Făgăraș este convocată la adunare generală de cătră vicepreședinta dna Ana Cióra și secretarul dl Ioan Berescu, pe 5 martie n. In ședința acésta se va alege și președintă in locul regretatei Marei Aiser.

Știri dela București. *Primarul capitalei*, dl Gr. Triandafil, a dimisionat; in locul seu s'a ales dl N. Filipescu. — *Palatul dela Cotroceni* se restauréză, spre a servi ca reședință de iernă prințului moștenitor; lucrările vor costă un milion. — *Dl G. Vernescu* e bolnav; dsa va plecá să se caute in străinătate. — *In budgetul statului* se prevede o sumă de 300,000 lei pe an, pentru școlele românești din străinătate.

Inaintări. Dl *Virgil Barbolovici*, notar la tribunalul din Nyiregyháza, a fost numit subjude. — Dl *Matei Vulcan*, notar la tribunalul din Becicherecul-mare, s'a numit subjude la acelaș tribunal.

Balul român din Timișóra-Fabric a reușit bine. Au luat parte aprópe tóte familiile române de acolo, precum și alții din locuri mai departe. Din Timișóra: dómnele Ana Puticiu, Iulia Rotariu, Radneanț, din alte părți dómnele Sidonia Buibaș din Iezvin, Paulina Voianț din Utvin, Balan din Comloșul-mare, Rusu din Utvin, G. Nicolaevici din Liget și dșórele Aurora Buibaș, Paulina Vaianț, Lucretia Radneanț, surorile Secoșan, Bălan, Aurora Ursu și altele.

Rutenisarea Bucovinei. «Gazeta Bucovinei» din Cernăuți publică in nr. seu cel din urmă un articol important, care se ocupă cu rutenisarea poporațiunii române din Bucovina. Articolul spune, că ceea ce s'a întâmplat intre Prut și Nistru, in valea Siretului superior și aiurea, adeca inlocuirea limbei române prin cea rutenă la poporul dela țéră, se póte observá încă și acum

in alte părți ale Bucovinei, așá in districtele Cernăuțului, Storojinetului și Siretului, in sate încă românești, unde cu incetul incepe a intrá limba rutenă, așá d. e. la Banila, Davideni, Budeniți, Storojineți, Broscăuți și Mihalcea, satele cele din urmă sânt deja aprópe rutenisate, asemenea se ruteniséză intréga parte, încă română, a districtului Cernăuțului și Siretului și satele rezeșești situate in nordul Bucovinei.

Institute de credit. *Economul* din Cluș se va intruni in adunare generală in 11 martie n.; capitalul social 50,000 fl., profitul curat 8005 fl. 68 cr. — *Auraria* din Abrud va avé adunarea sa generală in 9 martie; capitalul social 30,000 fl., profitul curat 7,949 fl. 9 cr. — *Timișana* se va intruni in adunare generală la 8 martie. Capitalul de fondare 50,000 fl., profitul curat 13,306 fl. 49 cr. — *Riureana* din C. Mănăștur a avut adunarea sa generală in 27 I. tr.; capital social 8800 fl. profit curat 1230 fl. 40 cr. — *Speranța* din Borgo-Prund a convocat adunarea sa generală pe 26 martie; părți fundamentale 29,337 fl. 29 cr., câștig 1101 fl. 94 cr. — *Munteana* din Ofenbaia va ține adunarea sa generală in 4/16 februarie. Bilanțul arată un capital social de 20,000 fl., profit curat 3,839 fl. 42 cr. — *Chișodana* din Chișoda se va intruni in adunare generală la 14 februarie; capitalul de fondare 2282 fl. 80 cr., profitul curat 199 fl. 41 cr. — *Lugoșana* a avut adunare generală in 25 februarie. Capitalul de acțiuni 28,500 fl., profit curat pe 1892 — 6205 fl. 86 cr. — *In Bucovina* s'au inființat acuma doue bănci românești; una la Storozynetz, la stăruința dlui Modest cav. de Grigorcea; alta in comuna Gura Humorului.

Necrológe. *Maria Rosetti* n. Grant, vėduva ilustrului patriot C. A. Rosetti, a încetat din viétă la București, sâmbăta trecută in etate de 73 ani. Dēcă Rosetti și Brătienii au fost sufletul revoluției, Maria Rosetti i-a fost inima. Numele ei va trăfi vecinic in istoria renașcerii române, căci ea a fost un exemplu de onestitate, dc curagiu și de iubirea patriei. Inmormântarea s'a făcut marți, cu care ocaziune dl D. Sturdza a rostit un discurs. — *Ludovic Csató* de Jankafalva, avocat archidicesan in Blaș. unul din bărbații noștri de frunte, care a luat parte la tóte mișcările nóstre culturale și naționale, a încetat din viétă la 28 februarie, in etate de 44 ani, jelit de familie mare. — *Anania Pop*, protopop și paroc gr. c. in Morlaca, unul din preoții mai de frunte ai archidiecesei Blaș. a încetat din viétă la 12 februarie, in etate de 69 ani. Il gelesc fiii și ficele Iuliu Pop proprietar, Ioan Pop adm. prot., dr. Emil Pop medic in București și Carolina Pop, diimpună cu alți consângeni. — *Iacob Pop*, protopop al Budacului-român și paroc al Nusfalėului, fost prefect de legiune in 1848, a reposat la 12 februarie, in etate de 70 ani. Il gelesc soția Nastasia Pop, fiica Maria măr. Botta, fiii dr. Alexandru Pop medic de municipiu in Satu-nou, Ioan preot, Simeon solvent de drept. — *George Rațiu*, protopop in Capnic, a murit in etate de 66 ani.

OGLINDA LUMEI.

Regina-regentă a Spaniei, Cristina, se plimbă intr'una din zilele trecute pe stradele Madridului. La o răspântie, o lucrătoare bătrână in vėrstă de 70 de ani, cu numele Gertruda Bascuena, se puse inaintea trăsúrii, ca s'o opréscă. Ea voiá să dea reginei o petiție. Deodată inse, cei patru cai dela trăsúrá se sperie teribil, se aruncă peste sėrmana bătrână, pe care o strivesc in-

grozitor cu copitele. Regina Cristina, vădând acésta se scoborî imediat și cu ajutorul adjutantului ei și al guvernatorului Madridului, dl Aguilera, au luat pe bătrână au pus-o în trăsura regală și apoi au trimis-o la un spital din apropiere. În aceeaș ți, regina s'a dus pe jos la spital, unde a ajutat doctorului să panzeze rănilor Gertrudei. Apoi a vorbit cu acésta vreme aprópe un cias și când s'a depártat, i-a dat 4000 de fr. ca «despăgubire.» Darul reginei inse, n'a folosit nimic, căci nenorocita bătrână a murit a doua ți în urma rănilor primite.

Căsnicie americană. Într'o ți vine la un procuror din New-York o femeie frumoasă și-i țiice: — Dle procuror, te rog să-mi dai un mandat de arestare împotriva bărbatului meu. Poți să-mi faci serviciul acesta? — Ce ți-a făcut bărbatul? — M'a pălmuit. — Bine dómnă, am să-ți dau numai decât un mandat de arestare, pentru bătaie și leziuni corporale. — Dar, dle procuror — țiise femeia — pot să viu peste o lună să iau mandatul? — Cum? Peste o lună? De ce nu-l iei acum? — Uite de ce: «Îndată ce bărbatul meu m'a pălmuit, am luat o țingire și l'am lovit așa de puternic în cap, încât a trebuit să fie transportat la spital. Doctorii spun, că nu se póte vindecá decât peste o lună. De aceea aşteptă până atunci ca apoi să pui să-l aresteze, fiind că m'a pălmuit....»

Cât costă un bal la ópera din Paris. Salonul costă 10,000 de fr. Luminatul, candelabrele, lampionii, florile, etc. 4,500; balustradele, scările, estradele, tapetele, etc. 1,800; tapițeriile 3,000; plóia de argint 300; încălțitul 3,00; orchestra primă 2,500; a doua orchestră 1,500; a treia orchestră și a patra, câte 250 fr.; florile, garniturile, etc. 1800; afișele, mărcile și imprimările 2,700; afișagiu 500 de fr.; soneriile 150; artiștii 200; arbuștii și plantele verđi 400; garderoabele 1,800; figurile de cêră 100; păstrarea instrumentelor de musică 560; dreptul de autor, cam 2,000; dreptul săracilor pentru un bal 7,200; proiecțiunile electrice 200; gardienii municipali 281; poliția 295; poliția de siguranță 150; pompierii 150; stégurile și recompensele 500; controlul și ușierii 1,200; cheltueli de biuro 600 de fr. În total cam 45,776 de fr. Aici trebuie să adăogăm beneficiile produselor din diferite vëndări. Acestea se rădică la cifra de 35,000 de fr. Măscile nu costă nimic. La intrare tóte măscile și tóte costumele sânt esaminate de comisari de poliție, care nu lasă să intre cei cari se costuméză prea ușuratec.

Poșta redacțiunei.

La mai mulți. Multămite publice nu publicăm, căci ar fi păcat să ocupăm locul lucrărilor de interes comun cu numele unor ómeni cari au contribuit câte 10—20 de cruceri. Asemenea socoteli intereséză numai pe căți-va enși, pe un cerc mai mic; dași socotela aceluia într'o adunare generală și

cruțați publicul cel mare, căruia nu-i pasă de fel de tótă tréba!

In vis. Este superióră celor doue, dar nici asta nu atinge nivelul publicității.

B. G. C. Este originală séu traducere? Se va publică în curénd.

Dncl A. B. Aveți dreptate. «Familia» nu este mai scumpă decât ori care fóie belcristică română; căci noi dăm la an 78 de cóle, iar de 30.

Corulul din C. Monologul «Flăeșul Satului» publicat în nr.

26 de an al foii nóstre, încă nu are musică anume. Dar se pot aplicá alte melodii potrivite.

Budapesta. Din versurile trimise, unul se póte publicá. Dar ce nume să punem dedesubt?

Seliște. Abonamentul casinei e plătit acum până 'n 1 iulie 1893.

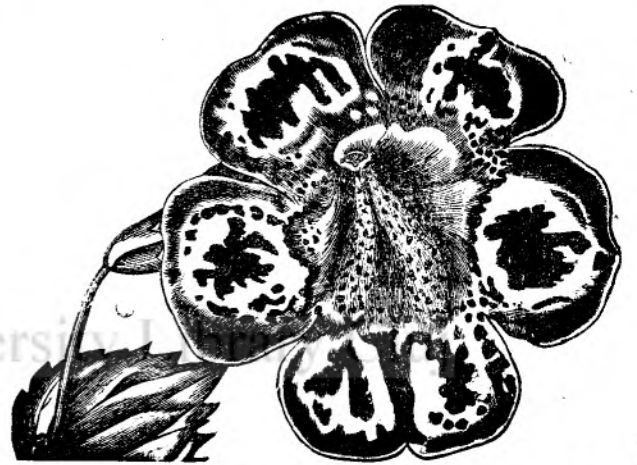
Călindarul săptămânie.

Đua sêpt.	Călindarul vechiu	Călind. nou	Sórele
Domineca.	2-a din post	Ev. dela Marcu c. 2 gl. 6, a inv. 6.	res. ap
Duminecă	21	Cuv. Timoteu	5 Frideric 6 30 5 53
Luni	22	† Afl. M. S. Eugenie	6 Victor 6 31 5 54
Mărți	23	Păr. Policarp	7 Gottfried 6 29 5 56
Mercuri	24	† Afl. cap. S. Ioan Bot.	8 Toma 6 27 5 57
Joi	25	Păr. Tarassie	9 Filemon 6 24 5 58
Vineri	26	Păr. Porfirie	10 Francisca 6 22 5 59
Sămbătă	27	Păr. Procopie	11, 40 Mucenici 6 20 5 0

Proprietar, redactor respundător și editor:

IOSIF VULCAN.

Fondată în 1850.

GAROL DELL' ORTÓ

negustorie de sémênțe, la »Cununa Verde»
sémênțe economice, de grădină și de flori.

Am onórea a recomandá onorab. public economical sémênțele mele de lucernă francesă și ungréscă fără tortotel, sémênțele de trifoiu roșu stirian, asemenea veritabilele și de nou îmbunătățitele sémênțe de nași de nutreț Dobios oberndorfiani, Mamut-urieș, de soiul cel mai plăcut, de forma unei sticle, semilungureți, pentru cari garanteș.

Am la dispoziție sémênțe de ierbă engleză, care se póte costi de trei ori, de pașiște și mestecătura de ierbă decorativă.

Așteptând cu cea mai mare promtitudine comandelor onorab. public economical, rămân

cu stimă deosebită

Carol Dell' Ortó.

Oradea-mare, piața St. Ladislau, casa Kovács.

La dorință trimit franco contocurenturi ilustrate. Comandelor provinciale se efectuează repede și punctual; la comandelor mai mari nu se compută spese de împachetare.

Sémênță de cânepă en gros și en detail.

(2) 2—3

